



**PEC 8.5.1 PROGRAMA  
DE EDUCAȚIE CONTINUĂ**

**Redacția: 08**

**Data: 21.02.2020**

**Pag. 1/8**

**MINISTERUL SĂNĂTĂȚII, MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE  
AL REPUBLICII MOLDOVA**

**UNIVERSITATEA DE STAT DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE  
„NICOLAE TESTEMIȚANU”**

**PROGRAMA  
DE EDUCAȚIE CONTINUĂ ÎN  
STOMATOLOGIE**

**Denumirea cursului: Aspecte în stomatologia integrativă**

**Tipul cursului: perfecționare tematică**

**Numărul total de ore: 50**

**Chișinău 2021**



**PEC 8.5.1 PROGRAMA  
DE EDUCAȚIE CONTINUĂ**

Redacția: 08

Data: 21.02.2020

Pag. 2/8

**COORDONAT**

**Ministrul Sănătății, Muncii și  
Protecției Sociale al RM**

**APROB**

**Rectorul USMF „Nicolae Testemițanu”  
dr. hab. șt. med., profesor universitar**

  
„15” septembrie 20 21

  
„05” octombrie 20 21  
Emil Ceban

**Programa a fost discutată și aprobată la:**

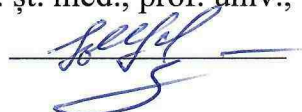
ședința Consiliului de Management al Calității  
din „28” septembrie 20 21 proces verbal nr. 01  
Vicepreședintele Consiliului de Management al Calității,  
dr. hab. șt. med., prof. univ., Cernetchi Olga



ședința Comisiei Științifico-metodice de  
Profil Stomatologie  
din „25” noembrie 20 20  
proces verbal nr. 01  
Președintele Comisiei Științifico-metodice  
de Profil  
dr. hab. șt. med., conf. univ.,  
Chele Nicolae



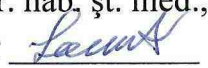
ședința Comisiei Științifico-metodice de  
Profil Neuroștiințe  
din „13” iulie 20 21  
proces verbal nr. 2  
Președintele Comisiei Științifico-metodice  
de Profil  
acad. AȘM, dr. hab. șt. med., prof. univ.,  
Groppa Stanislav



ședința Catedrei de Stomatologie  
terapeutică din „25” septembrie 2020  
proces verbal nr. 1  
Șef catedră, dr. hab. șt. med.,  
prof. univ., Fala Valeriu



ședința Catedrei de medicină alternativă și  
complementară din „01” octombrie 2020  
proces verbal nr. 5  
Șef catedră, acad. AȘM, dr. hab. șt. med.,  
prof. univ., Lacusta Victor



Programa a fost elaborată de colectivul de autori:  
Lacusta Victor, dr. hab. șt. med., profesor universitar, Academician  
Groppa Stanislav, dr. hab. șt. med., profesor universitar, Academician  
Agapii Eugen, dr. șt. med., conferențiar universitar  
Gavriliuc Pavel, asistent universitar  
Gribenco Vitalie, asistent universitar  
Bordeniuc Gheorghe, asistent universitar  
Fala Valeriu, dr. hab. șt. med., profesor universitar



## PEC 8.5.1 PROGRAMA DE EDUCAȚIE CONTINUĂ

Redacția: 08

Data: 21.02.2020

Pag. 3/8

### I. PRELIMINARII

- **Prezentarea generală a cursului:**

Particularitățile socio-economice din țară care în mare parte influențează sănătatea populației determină necesitatea utilizării în procesul de instruire contemporană a medicilor metode de tratament noninvazive, ecologic pure, necostisitoare. Printre aceste metode un loc de frunte îl ocupă medicina alternativă și complementară, actualitatea căreia este determinată de înalta eficacitate terapeutică, datorată includerii mecanismelor sanogenice proprii, lipsa efectelor nocive secundare. Pregătirea profesională a unui medic contemporan trebuie să cuprindă cunoașterea unor sisteme curative bazate pe experiență empirică cu concepte bine structurate.

Cursul „Aspecte în stomatologia integrativă” are menirea să familiarizeze medicii stomatologi cu bazele teoretice, mecanismele de acțiune, posibilitățile de aplicare a acupuncturii în tratamentul pacienților stomatologici.

- **Misiunea (scopul) cursului în formarea profesională:**

Studierea, acumularea și asimilarea cunoștințelor de către cursiști (auditori) ce țin de problemele de bază ale compartimentului ”Aspecte în stomatologia integrativă”, cu identificarea subiectelor importante, dobândirea cunoștințelor și formarea dexterităților necesare pentru a realiza diagnosticul, tratamentul și profilaxia diferitor maladii și stări patologice la nivelul sistemului stomatognat cu abordarea interdisciplinară, utilizarea evaluării statusului funcțional a sistemului stomatognat, aplicarea medicinei alternative și complementare la pacienții stomatologici, cu estimarea potențialului de aplicare a deprinderilor asimilate în activitatea clinică și științifică a medicilor stomatologi.

- **Limba de predare a cursului:** Română

- **Beneficiarii cursului:** Medici stomatologi

### II. OBIECTIVELE DE FORMARE ÎN CADRUL CURSULUI

*La finele cursului medicul/farmacistul/stomatologul va fi capabil:*

- ✓ *la nivel de aplicare:*

- Cunoașterea și aplicarea clinică a criteriilor de validare a ”statusului funcțional” al sistemului stomatognat.
- Dezvoltarea competențelor de analiză a informațiilor în baza conceptului ”medicina bazată pe dovezi”.
- Perceperea și identificarea particularităților de interrelații a formelor clinice de disfuncții temporo-mandibulare.
- Interpretarea datelor examinării clinice și paraclinice în cadrul diagnosticului diferențiat a DTM.
- Planificarea tratamentului prin aplicarea algoritmului terapeutic specific în cadrul disfuncțiilor sistemului stomatognat.



## PEC 8.5.1 PROGRAMA DE EDUCAȚIE CONTINUĂ

Redacția: 08

Data: 21.02.2020

Pag. 4/8

- Proiectarea și monitorizarea în timp a tratamentelor cu caracter individualizat la pacienți cu disfuncții ale sistemului stomatognat.
- Dezvoltarea abilităților de competență în procesul executării terapiei ocluzale reversibile.
- Cunoașterea obiectivelor și criteriilor de planificare și realizare a terapiei ocluzale ireversibile în cadrul tratamentului DTM.
- Însușirea și aplicarea metodei de tratament ocluzal ireversibil cu aplicarea tehnicii de reconstituire ocluzo-coronară complexă (OFED).
- Cunoașterea simptomatologiei a diverse sindroame neurologice în teritoriul orofacial (Sluder, Chaplin, Costen, Stomalgii, etc.), cu aplicarea cunoștințelor în diagnosticul diferențial al pacienților cu algii orofaciale și în colaborarea cu specialiștii în neurologie.
- Localizarea anatomică a punctelor corporale și auriculare, clasificarea lor, indicații de aplicare, semnificația diagnostică și terapeutică a lor.
- Complicațiile posibile survenite în cadrul efectuării ședinței de acupunctură și măsurile de combatere și de prevenire.
- Implementarea metodologiei în activitatea de examinare clinică completă și complexă.
- Posedarea diferitor tehnici și modalități de stimulare a acupunctelor.

✓ *la nivel de integrare:*

- Asocierea tratamentului stomatologic cu alte metode de tratament (acupunctură, fitoterapie, kinetoterapie, medicina fizică, farmacoterapie etc.).
- Cunoașterea obiectului, conținutului, sarcinilor și compartimentelor acupuncturii.
- Cunoașterea indicațiilor și a contraindicațiilor pentru tratament acupunctiv.
- Mecanismele de acțiune ale acupuncturii (conceptele științifice contemporane).

### III. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

*Prelegeri, lucrări practice/lucrări de laborator/seminare*

Nr. crt.	Tema	Numărul de ore			
		Prelegeri	Lucrări practice	Seminare	Total
1.	Aspecte contemporane de morfologie și fiziologie a ATM. Activități parafuncționale la nivelul sistemul stomatognat. Procedee de management și tratament a disfuncțiilor sistemului stomatognat. Terapia ocluzala reversibila. Indicații. Aspecte de aplicare în practica clinică.	3	7		10



**PEC 8.5.1 PROGRAMA  
DE EDUCAȚIE CONTINUĂ**

**Redacția:** 08

**Data:** 21.02.2020

**Pag. 5/8**

2.	Aspecte clinice și terapeutice a disfuncțiilor sistemului stomatognat. Abordări moderne și interdisciplinare. Colaborarea neurologie-stomatologie. Aspecte de diagnostic diferențial	3	7		10
3.	Aplicarea metodelor acupuncturii în stomatologie. Indicațiile, contraindicațiile și complicațiile acupuncturii. Asocierea acupuncturii cu alte metode de tratament.	2	8		10
4.	Mecanismele de acțiune ale acupuncturii. Concepțiile contemporane ale acupuncturii.	2	8		10
5.	Metodele de localizare și de stimulare a punctelor de acupunctură. Aplicarea acupuncturii în anumite nozologii și stări patologice în stomatologie.	2	8		10
	Colocviu			3	3
<b>Total:</b>		<b>12</b>	<b>35</b>	<b>3</b>	<b>50</b>

#### IV. OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI UNITĂȚI DE CONȚINUT

Nr. d/o	Denumirea temei	Conținutul temei
1.	Aspecte contemporane de morfologie și fiziologie a ATM. Activități parafuncționale la nivelul sistemul stomatognat.	Particularități de morfologie și fiziologie a ATM. Reglarea reflexă a tonusului mușchilor masticatori. Rolul receptorilor periferici în reglarea contracției musculare. Activități parafuncționale la nivelul sistemul stomatognat. Bruxismul. Definiție. Clasificare. Particularități de manifestare și diagnostic.
2.	Procedee de management și tratament a disfuncțiilor sistemului stomatognat. Terapia ocluzala reversibila. Indicații. Aspecte de aplicare în practica clinică.	Procedee de management și tratament a disfuncțiilor sistemului stomatognat. Terapia prin gutiere ocluzale Indicații. Obiective terapeutice. Terapia ocluzală reversibilă prin gutiere ocluzale. Indicații. Obiective terapeutice. Aspecte de aplicare în practica clinică. Dispozitive terapeutice ocluzale reversibile. Noțiuni. Clasificări. Mecanisme de acțiune. Gutiere cu obiective de relaxare musculară. Indicații. Obiective terapeutice. Tehnici de confecționare.
3.	Aspecte clinice și terapeutice a disfuncțiilor sistemului	Aspecte generale de clinică și tratament ale disfuncțiilor temporo-mandibulare. Definiție. Clasificare. Formele clinice ale DTM. Particularități. Principii de examinare și diagnostic în DTM. Diagnosticul diferențiat al DTM:



## PEC 8.5.1 PROGRAMA DE EDUCAȚIE CONTINUĂ

Redacția: 08

Data: 21.02.2020

Pag. 6/8

	stomatognat. Abordări moderne și interdisciplinare.	Aspecte generale de tratament al DTM. Interrelația formelor clinice de DTM. Algoritmul terapeutic de tratament în cadrul DTM. Particularități. Terapia ocluzală reversibilă/ireversibilă. Obiective terapeutice. Criterii de planificare. Tehnica directă de reconstituire ocluzo-coronară complexă (OFED). Algoritmul terapeutic de reconstruire globală a arcadelor dentare în DTM.
4.	Colaborarea neurologie-stomatologie. Aspecte de diagnostic diferențial	Colaborarea neurologie-stomatologie. Aspecte de diagnostic diferențial. Sistemul aferent al feței și al cavității bucale Calea sensibilității superficiale și profunde. Nervul trigemen. Neuralgia și neuropatia trigeminală: Etiologie, tablou clinic, diagnostic, tratament. Neuropatia nervului facial: etiologie, tablou clinic, diagnostic, tratament, Neuralgia glosofariagianului: etiologie, tablou clinic, diagnostic, tratament. Sindroamele Sluder, Chaplin, Costen. Stomalgiile. Concepte moderne.
5.	Aplicarea metodelor acupuncturii în stomatologie. Indicațiile, contraindicațiile și complicațiile acupuncturii. Asocieră acupuncturii cu alte metode de tratament.	Aplicarea metodelor acupuncturii în stomatologie. Indicațiile acupuncturii: conform OMS; conform CIB-2010; conform medicinei tradiționale chineze. Contraindicațiile acupuncturii (psihologic, religios; fiziologic; anatomic; clinice; informare insuficientă referitor la sănătatea pacientului și programul de tratament precedent; contraindicații relaționate cu factorii meteorologici și bioritm; gradul de calificare a medicului, condițiile de realizare a tratamentului). Complicațiile acupuncturii: complicațiile maligne/benigne. Asocierea acupuncturii cu alte metode de tratament (acupunctură, fitoterapie, kinetoterapie, medicina fizică, farmacoterapie etc.).
6.	Mecanismele de acțiune ale acupuncturii. Concepțiile contemporane ale acupuncturii.	Mecanismele neuroreflectorii ale acțiunii terapeutice a acupuncturii. Mecanismele umorale și hormonale ale acupuncturii. Mecanismele bioenergetice ale acupuncturii. Ipoteza acțiunii de tip placebo. Sistemul somato-visceral reglator energetic: elemente componente, specificul activității, noțiunea de zonă somato-vegetativă fiziologic activă, căile de transmitere a informației ale sistemului somato-visceral reglator-energetic și variantele corespunzătoare de tratament.
7.	Metodele de localizare și de stimulare a punctelor de acupunctură. Aplicarea acupuncturii în anumite nozologii și stări patologice în stomatologie.	Metodele de localizare a acupunctelor. Noțiune de punct și meridian. Stimularea mecanică. Stimularea cu factori fizici. Stimularea cu factori de temperatură. Stimularea prin metode injectabile. Aplicarea acupuncturii în anumite nozologii și stări patologice în stomatologie. Stomatită. Sialoree. Gingivită, paradontită. Odontalgie. Trism. Cefalea. Lipotimie. Nevralgia de trigemen.



## PEC 8.5.1 PROGRAMA DE EDUCAȚIE CONTINUĂ

Redacția: 08

Data: 21.02.2020

Pag. 7/8

### V. SUGESTII METODOLOGICE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE

#### ✓ *Metode de predare și învățare utilizate*

- Cursul „Aspecte în stomatologia integrativă” este ținut în formă clasică: prelegeri și lecții practice.
- Prelegerile sunt ținute de către titularii cursului, care expun materialul prin prezentări Power-Point, filme didactice conținutul teoretic al cursului, conform programului analitic.
- Lecțiile practice presupun prezentarea (analiza, sinteza, evaluarea etc.) aspectelor teoretice cu scop didactic formativ, însușirea manoperelor practice preconizate, prezentarea cazurilor clinice și soluționarea problemelor situaționale din practica medicală.
- Unele subiecte ale cursului necesită o ponderare a metodelor interactive, care sunt utilizate atât la prelegeri, cât și la lecțiile practice.
- Sensibilizarea medicilor cursanți la discutarea publicațiilor științifice din literatura de specialitate străină și autohtonă .
- Motivarea medicilor cursanți către autoinstruire, fiind o responsabilitate importantă și permanentă a membrilor comunității medicale stomatologice.

#### ✓ *Metode de evaluare:*

Evaluarea formativă la ciclul de perfecționare tematică „Aspecte în stomatologia integrativă” constă din două tipuri de probe – probe curente și proba finală.

##### ● *Curentă*

- aprecieri ale cunoștințelor teoretice conform tematicii prin răspunsuri orale pe parcursul lecțiilor practice.
- aprecieri ale cunoștințelor clinico-practice prin intermediul problemelor situative.

##### ● *Finală*

- Examen oral, în baza biletelor de examinare, prin discuție. Proba verbală prevede răspuns la trei întrebări (două întrebări teoretice și o problemă de situație clinică) conform tematicii studiate. Subiectele pentru examen se aprobă la ședința catedrei și se aduc la cunoștința cursanților la începutul modulului.
- Probele (răspunsurile) se apreciază cu note de la 0 până la 10.
- Criteriile de promovare sunt:
- Media finală mai mare de 5;
- Lipsa absențelor la prelegeri și lecții practice.
- Neprezentarea la examen fără motive întemeiate se înregistrează ca „absent”
- Cursantul are dreptul la susținere repetată a examenului.

### VI. BIBLIOGRAFIA RECOMANDATĂ:

#### *A. Obligatorie:*

1. Bratu D. Noțiuni de ocluzologie. Disfuncția temporo-mandibulară. LITO U.M.F.T., Timișoara, 2002.
2. Fala V., Burlacu V. Axiografia – principiul de bază al optimizării ocluziei. În: Buletinul Academiei de Știință a Moldovei, 2012, nr. 2(34), p. 59-71.
3. Fala V. Implementarea design-ului funcțional-estetic, conform conceptului ocluzal ”Ghidajul secvențial cu dominanța canină” în terapia restaurativă estetică, metoda directă. Chișinău, ed. Tipografia-Sirius, 168 p.
4. Gherman D., Moldovanu I., Zapuhlîh Gr. Neurologie și Neurochirurgie. Chișinău, Centrul Editorial – Poligrafic Medicina, 2003, 530 p.



**PEC 8.5.1 PROGRAMA  
DE EDUCAȚIE CONTINUĂ**

**Redacția: 08**

**Data: 21.02.2020**

**Pag. 8/8**

5. Lacusta V. Tratat de acupunctură clinică. v. I-II, Chișinău, 1998, 792 p.
6. Paesani D. Bruxism: Theory and Practice. Quintessence, 2010, 552p.
7. Slavicek R. The Masticatory Organ. Functions and Dysfunctions. Wien, 2008.
8. Лакуста В., Фала В. Акупунктура в стоматологии. Руководство для врачей. Кишинев, 2020 – 614 с.

***B. Suplimentară:***

1. Gavriiliuc M., Spânu C., Bîrcă L., Rusu G., Spânu I., Ețco L., Burlacu A., Holban T., Manole E., Cușnir V., Magdei C., Vutcariov V. Infecția cu Herpes simplex – particularități clinico-epidemiologice, de evoluție, diagnostic, tratament, profilaxie (ghid practic). Chișinău, 2006, 132 p.
2. Lacusta, V.; Fala, V.; Bordeniuc, Gh. Temporomandibular disorders: perspective clinical usage of acupuncture. Moldovan Medical Journal. 2019, nr. 2(62), pp. 56-63. ISSN 2537-6373.
3. Moldovanu I., Dodick D., Odobescu S. Cefaleele, algiile faciale și cervicale. Editura centrala, Chișinău, 2007, 522 p.
4. Radlinschii V.N., Radlinschii S.V. Tehnologii moderne de restaurări dentare. Indicație metodică (trad. Burlacu V.), 2003.
5. Лакуста В.Н., Морару А.Т., Ковальчук Д.Н. Чжень-цзютерапия болевого синдрома. Кишинев, 2002, 274 с.
6. Фала В. Внедрение концепции «последовательной дизокклюзии с клыковой доминантой в реставрационной терапии прямым методом. În: Medicina Stomatologică, 2011, № 3 (20), с. 16-37.
7. Фала В. Функциональная диагностика – основа направленной терапии. В: Дент-Арт. Полтава, Украина, 2011, № 3, с. 8-29.
8. Romaniuc D. Metoda reflexo-bruxism-reglatoare: eficiența în funcție de nivelul stresului emoțional. Revista de științe ale sănătății din Moldova. 2017; 11(1): 20-32.
9. Фурдуй Ф.И., Лакуста В.Н., Вуду Л.Ф. Практические основы санокреатологической акупунктуры. Кишинэу, 2007. 392 с.
10. Headache Classification Committee of the International Headache Society (IHS). The International Classification of Headache Disorders, 3rd edition. Cephalalgia, 2018; 38:1.
11. Rozen T.D. Trigeminal neuralgia and glossopharyngeal neuralgia. Neurol. Clin., 2004; 22:185.